

Høringsudkast

Kontor/afdeling
Center for forsyning

Dato
15. april 2016

J nr. 2016-5135

/anm

Vejledning om vandselskabers deltagelse i tilknyttet virksomhed

Denne vejledning har til formål at uddybe vandsektorlovens rammer for vandselskabers deltagelse i anden virksomhed end hovedvirksomheden.

Vejledningen kan anvendes af vandselskaber og virksomheder, der ønsker at indgå i et samarbejde med vandselskaber om tilknyttet virksomhed. Den kan endvidere anvendes af kommunale ejere af vandselskaber.

Vandselskabers deltagelse i tilknyttet virksomhed er reguleret af vandsektorloven og bekendtgørelsen om vandselskabers deltagelse i anden virksomhed.

Investering i og anvendelse af overskud fra tilknyttet virksomhed er endvidere reguleret af bekendtgørelsen om økonomiske rammer for vandselskaber. Hertil kommer, at forholdet mellem et vandselskab og dets tilknyttede virksomhed, der er udskilt til et selvstændigt selskab, er reguleret af selskabslovens generelle regler.

Vejledningen indeholder en nærmere beskrivelse af de betingelser og vilkår, der gælder for vandselskabers udøvelse af tilknyttet virksomhed, hvilke typer tilknyttet virksomhed, et vandselskab må deltage i, samt de økonomiske rammer for deltagelsen. Det er bl.a. et vilkår for vandselskabers deltagelse i tilknyttet virksomhed, at det sker på kommercielle vilkår. Vandselskaber må kun deltage i de typer tilknyttet virksomhed, og inden for de økonomiske rammer, der er nævnt i bekendtgørelsen.

I forhold til de hidtil gældende regler er afgrænsningen mellem tilknyttet virksomhed og vandselskabers hovedvirksomhed ændret med ændringen af vandsektorloven.

Energistyrelsen

Amaliegade 44
1256 København K

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Derfor indgår der en kort beskrivelse af hovedvirksomheden med fokus på konkrete aktiviteter, som tidligere har været reguleret som tilknyttet virksomhed.

I vejledningen indgår endvidere en kort omtale af serviceselskaber, herunder hvilke opgaver vandselskabet kan lade et serviceselskab udføre for sig og afgrænsningen til tilknyttet virksomhed.

Selvom vejledningen indeholder henvisninger til anden lovgivning, der har berøringsflader med vandsektorloven, kan den ikke anvendes som bidrag til fortolkning af anden lovgivning. For eksempel kan reglerne om tilknyttet virksomhed efter vandsektorloven umiddelbart minde om reglerne på elforsynings-, varmforsynings- og naturgasforsyningsområdet, men reglernes forudsætninger er meget forskellige. Denne vejledning kan derfor ikke anvendes til fortolkning af tilknyttet virksomhed på disse områder.

Ud over reguleringen efter vandsektorloven kan vandselskabernes tilknyttede virksomhed m.v. være omfattet af krav efter anden lovgivning, f.eks. beskatning samt EU-regler om statsstøtte og udbud, som ikke vil blive behandlet i denne vejledning.

Vejledningen bør læses i sammenhæng.

Denne vejledning afløser Naturstyrelsens vejledning af 29. juni 2011 om tilknyttede aktiviteter.

Indholdsfortegnelse

1. Tilknyttet virksomhed	5
1.1. Tilladt tilknyttet virksomhed (positivlisten)	5
1.1.1. Udnyttelse af uundgåelig fysisk, driftsmæssig og administrativ overkapacitet, der er nødvendig af hensyn til vandselskabets sikring af forsyningssikkerheden og af hensyn til øvrige lovkrav	5
1.1. 2. Udnyttelse af vandselskabets særlige viden fra vandselskabets hovedvirksomhed til eksempelvis kursusvirksomhed, deltagelse i samarbejder med private aktører, herunder vedrørende private aktørers teknologiudvikling og eksportvirksomhed	6
1.1.3. Salg af rettigheder til resultaterne af udvikling, der hidrører fra udviklings- og demonstrationsvirksomhed vedrørende vandselskabets hovedvirksomhed	6
1.1.4. Drift af vejafvandingsanlæg i vandselskabets eget forsyningsområde	7
1.1.5. Rottebekæmpelse i vandselskabets eget forsyningsområde.....	7
1.1.6. Drift af forrensingsanlæg for offentlige og private institutioner og virksomheder	9
1.1.7. Teknisk bistand til kommunens udarbejdelse af kommunale vandforsyningsplaner og spildevandsplaner	9
1.1.8. Vandforsyningers afregning og indberetning for spildevandsforsyninger, når dette foretages i forbindelse med vandforsyningers måleraflæsning i vandforsyningsens eget forsyningsområde.	10
1.1.9. Hidtil lovlig tilknyttet virksomhed	11
2. Betingelser for deltagelse i tilknyttet virksomhed	11
3. Vilkår for deltagelse i tilknyttet virksomhed	12
3.1. Vilkårene	12
4. Overskud fra tilknyttet virksomhed	13
5. Omsætningsloftet inden for vandselskabet	15
6. Omsætningsgrænser i et selvstændigt selskab	15
6.1. Omsætning i "40/60" selskaber	15
7. Revision	16
8. Afgrænsning til vandselskabets hovedvirksomhed	16
8. 1. Aktiviteter inden for hovedvirksomheden	18
8.1.1. Salg af vandselskabets rest-, overskuds- eller biprodukter	18

8.1.2. Udnyttelse af vandselskabets nødvendige anlægsmæssige kapacitet (bygninger, lokaler, ledninger eller fast ejendom i øvrigt) ved udleje eller bortforpagtning, eksempelvis til antennemaster, elektronisk infrastruktur, parkering eller lager.....	18
8.1.3. Udnyttelse eller salg af energi der hidrører fra vandselskabets hovedvirksomhed.	19
8.1.4. Vandselskabets driftsopgaver, der vedrører håndtering af tag- og overfladevand i forbindelse med medfinansieringsprojekter, jf. § 1, stk. 5, i lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber mv.....	22
8.1.5. Vandselskabets varetagelse af fælles obligatoriske tømningsordninger for humane affaldsprodukter, slam og spildevand fra samletanke og bundfældningstanke, jf. § 1, stk. 7, i lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber mv.....	23
8.2. Indtægter fra aktiviteter i hovedvirksomheden.....	23
9. Serviceselskaber	24
10. Overgangsbestemmelser	24
10.1. Tidligere overgangsbestemmelser.....	25

1. Tilknyttet virksomhed

Vandsektorloven og bekendtgørelsen om vandselskabers deltagelse i tilknyttet virksomhed regulerer vandselskabers adgang til at deltage i tilknyttet virksomhed.

Vandsektorlovens § 18 har bl.a. afløst kommunalfuldmagten, som før vandsektorloven gav kommunalt ejede vandselskaber og kommunale forsyninger mulighed for at deltage i tilknyttet virksomhed. Vandselskaber må udøve tilknyttet virksomhed i begrænset økonomisk og arbejdsmæssigt omfang. Det gælder uanset ejerskabet af vandselskaberne.

Der tillades kun de typer tilknyttet virksomhed, der er nævnt konkret i bekendtgørelsen om vandselskabers deltagelse i tilknyttet virksomhed. Der gælder endvidere en række betingelser og vilkår for deltagelse i tilknyttet virksomhed, og omfanget af deltagelsen er økonomisk begrænset. Endelig er der krav om, at vandselskabers tilknyttede virksomhed skal revideres.

1.1. Tilladt tilknyttet virksomhed (positivlisten)

Vandselskaber må deltage i de typer tilknyttet virksomhed, der er nævnt på positivlisten i bekendtgørelsens § 2, stk. 2. Listen er udtømmende og gælder, uanset om vandselskabet udøver aktiviteterne indenfor eller udenfor vandselskabet eller alene eller sammen med en privat investor. Listen indebærer ikke et krav om, at vandselskaber skal deltage i de nævnte former for tilknyttet virksomhed.

I det følgende er de enkelte punkter i positivlisten uddybet.

1.1.1. Udnyttelse af uundgåelig fysisk, driftsmæssig og administrativ overkapacitet, der er nødvendig af hensyn til vandselskabets sikring af forsyningssikkerheden og af hensyn til øvrige lovkrav

Dette punkt giver vandselskaberne mulighed for at udnytte en eventuel overskydende del af den kapacitet, der er nødvendig for at vandselskabet kan opfylde sine forsyningsopgaver. Forsyningssikkerhed og lovkrav er nævnt for at tydeliggøre, at et vandselskab ikke må opbygge unødvendig kapacitet for at kunne udnytte denne som tilknyttet virksomhed. Der kan være tale om fysisk, driftsmæssig eller administrativ overskudskapacitet.

Udnyttelse af bygnings- eller anlægsmæssig overkapacitet er en del af hovedvirksomheden. Ved fysisk overkapacitet forstås derfor kun anden fysisk overkapacitet som f.eks. den overskydende tid på en for vandselskabet nødvendig maskine, når vandselskabet ikke selv anvender den i hovedvirksomheden. Ved driftsmæssig eller administrativ overkapacitet forstås den eventuelle arbejdstid, der ikke anvendes til hovedvirksomheden af det ansatte personale. Det er således

muligt for vandselskabet at udnytte overskydende personalekapacitet og undgå værdispild.

Når vandselskabet tilpasser kapaciteten til behovet i hovedvirksomheden betyder det, at den eventuelle uundgåelige overkapacitet kun vil kunne udnyttes lejlighedsvis. Der kan derfor kun være tale om mindre end halvdelen af arbejdstiden for én ansat inden for hver type opgave, f.eks. administrative opgaver eller drift af anlæg, der naturligt varetages af forskellige faggrupper.

Bestemmelsen giver ikke vandselskaberne hjemmel til at ansætte mere personale end nødvendigt af hensyn til vandselskabets drift eller at anskaffe ekstra maskiner med henblik på at udøve tilknyttede aktiviteter, f.eks. til drift af anlæg for andre forsyninger.

1.1. 2. Udnyttelse af vandselskabets særlige viden fra vandselskabets hovedvirksomhed til eksempelvis kursusvirksomhed, deltagelse i samarbejder med private aktører, herunder vedrørende private aktørers teknologiudvikling og eksportvirksomhed

Dette punkt giver vandselskaberne mulighed for at udnytte deres særlige viden fra vandselskabets udøvelse af hovedvirksomheden. Den særlige viden kan udnyttes til kursusvirksomhed og undervisning af myndigheder, andre vandselskaber eller private aktører. Den særlige viden kan desuden udnyttes i samarbejder med private aktører til bl.a. deres teknologiudvikling og eventuelle eksportvirksomhed. Den særlige viden kan f.eks. stamme fra den daglige drift af hovedvirksomheden, optimering af systemer og processer, optimering af miljøbesparende foranstaltninger, udnyttelse af ressourcer, målinger, beregning og analyse vedrørende hovedaktiviteten.

Bestemmelsen giver ikke adgang til, at vandselskaber kan være teknologiproducenter eller – eksportører, da det er en opgave, der ikke er i tilstrækkelig nær tilknytning til hovedvirksomheden. Det kan endvidere påføre en uforholdsmæssig stor risiko for vandselskabets investering i den tilknyttede virksomhed.

1.1.3. Salg af rettigheder til resultaterne af udvikling, der hidrører fra udviklings- og demonstrationsvirksomhed vedrørende vandselskabets hovedvirksomhed

Dette punkt giver vandselskaberne mulighed for at sælge rettighederne til resultaterne af deres udviklings- eller demonstrationsvirksomhed.

Egentlig forskningsvirksomhed falder uden for vandselskabernes formål, men vandselskaber kan dog inden for hovedvirksomheden deltage i udviklings- og

demonstrationsprojekter, f.eks. ved at være forsøgsvært og stille anlæg til rådighed.

Bestemmelsen giver ikke adgang til, at vandselskaber kan være teknologiproducenter eller – eksportører. Disse aktiviteter har ikke tilstrækkelig nær tilknytning til hovedvirksomheden, og de kan endvidere påføre en uforholdsmæssig stor risiko for vandselskabets investering i den tilknyttede virksomhed.

1.1.4. Drift af vejafvandingsanlæg i vandselskabets eget forsyningsområde

Dette punkt giver vandselskaberne mulighed for at varetage driften af vejafvandingsanlæg inden for det forsyningsområde, som vandselskabet er tillagt i spildevandsplanen, jf. miljøbeskyttelseslovens § 32, nr. 8.

Vejafvandingsanlægget, som går fra vejristen til kloaknettet, er en del af vejens udstyr. Drift af selve kloaknettet er en del af spildevandsselskabets hovedvirksomhed, mens drift af vejafvandingsanlægget påhviler vejens ejer. Det fremgår af vejlovens § 8, at vejbestyrelsen afholder de udgifter, der er forbundet med arbejder vedrørende de offentlige veje, medmindre andet fremgår af andre bestemmelser. Denne bestemmelse omfatter alt vejudstyr, herunder vejafvanding. Tekniske anlæg (installationer og rør i vejen), hvis formål udelukkende eller overvejende er at bortlede vejvand må betragtes som vejudstyr og dermed som en del af vejafvandingsanlægget. Det ligger uden for vandselskabers hovedvirksomhed at være vejbestyrelse, og reglerne om tilknyttet virksomhed giver ikke hjemmel til, at vandselskaber kan eje vejafvandingsanlæg eller afholde de udgifter, der er forbundet med arbejder vedrørende de offentlige veje.

Et spildevandsselskab må som en tilknyttet aktivitet varetage driften af vejafvandingsanlæg i veje, der ligger inden for vandselskabets forsyningsområde, hvorved forstås det område, som i den kommunale spildevandsplan er udpeget som det pågældende spildevandsselskabs forsyningsområde. Det gælder, uanset om der er tale om private, kommunale eller statslige veje.

1.1.5. Rottebekæmpelse i vandselskabets eget forsyningsområde

Dette punkt giver vandselskaber mulighed for at varetage rottebekæmpelse i kloaknettet inden for det forsyningsområde, som vandselskabet er tillagt i spildevandsplanen, jf. miljøbeskyttelseslovens § 32, nr. 8. Et privatkloakeret område regnes i denne forbindelse til forsyningsområdet, hvis det afleder spildevandet til forsyningens spildevandsanlæg.

Rottebekæmpelse er en kommunal skatte- eller gebyrfinansieret opgave. Sikring af ejendomme inkl. installationer mod rotter påhviler derimod ejeren af den enkelte ejendom.

Kommunen kan udbyde rottebekæmpelse til det vandselskab, som er tillagt håndteringen af spildevandet inden for spildevandsplanen på linje med private rottebekæmpelsesvirksomheder, men kommunen kan ikke pålægge vandselskabet at varetage opgaven. Spildevandsselskabet må som tilknyttet virksomhed kun udøve rottebekæmpelse i kloaknettet, hvis det sker på vegne af kommunen som led i den almindelige kommunale rottebekæmpelse og under overholdelse af de gældende regler om rottebekæmpelse. Kommunens betaling for vandselskabets rottebekæmpelse skal ske på markedsvilkår.

Vandselskaber, der udøver rottebekæmpelse på vegne af kommunen, kan gøre dette i forsyningens ledningsnet og i det private ledningsnet, dvs. private stikledninger og skelbrønde inden for vandselskabets forsyningsområde.

Sikring af vandselskabets ejendom mod rotter er ikke tilknyttet virksomhed. Det er et led i vandselskabets vedligeholdelse af eget anlæg, f.eks. for at forhindre rotter i at ødelægge spildevandsforsyningens ledningsnet. Det er en driftsmæssig beslutning, som træffes af vandselskabets ansvarlige ledelse, og finansieres af brugerne af spildevandsforsyningen via spildevandsbidragene. Denne rottesikring foregår i spildevandsforsyningens ledningsnet, og i visse tilfælde i det private ledningsnet f.eks. i private skelbrønde eller i private detailkloaknet, hvis rottebekæmpelsen sker af hensyn til forsyningens anlæg.

Bekæmpelse af rotter over jorden er en kommunal opgave. Der er dog mulighed for, at vandselskaber på linje med andre ejendommejerere kan indgå aftale med kommunen om en sikringsordning vedrørende egen ejendom.

Vandselskaber må ikke som tilknyttet virksomhed foretage den almindelige rottebekæmpelse på jordoverfladen m.v., men alene foretage den del af den almindelige rottebekæmpelse, der foregår i kloaknettet. Det opfylder ikke den grundliggende betingelse om, at tilknyttet virksomhed skal udspringe af hovedvirksomheden og være snævert forbundet med denne.

Hvis vandselskabet både foretager foranstaltninger til sikring af spildevandsanlægget mod rotter som led i forsyningens hovedaktivitet og som tilknyttet virksomhed som led i den almindelige rottebekæmpelse i kloakken, skal der foretages en forholdsmæssig fordeling af omkostningerne mellem vandselskabet og kommunen.

Bekendtgørelsen om tilknyttede aktiviteter ændrer hverken på gældende forpligtelser til at foretage rottebekæmpelse, eller på myndighedernes kompetence

efter miljøbeskyttelseslovens § 17, stk. 2, og rottebekendtgørelsens § 1, stk. 5. Reglerne om autorisation gælder uanset hvem, der foretager rottebekæmpelsen.

Der henvises endvidere til Miljø- og Fødevareministeriets bekendtgørelse nr. 1904 af 29. dec. 2015 om forebyggelse og bekæmpelse af rotter og til Vejledning om forebyggelse og bekæmpelse af rotter, Naturstyrelsen februar 2015

1.1.6. Drift af forrensningsanlæg for offentlige og private institutioner og virksomheder

Dette punkt giver spildevandsselskaber mulighed for at varetage driften af forrensningsanlæg for offentlige og private institutioner og virksomheder, dvs. forrensningsanlæg som ikke ejes af vandselskabet.

Et forrensningsanlæg er i denne sammenhæng et renseanlæg, der behandler spildevandet fra en ejendom, så det bliver mindre forurenet, men hvor der skal ske yderligere rensning af spildevandet på et spildevandsselskabs anlæg, før det udledes til recipient.

Et forrensningsanlæg er ikke det samme som et decentralt renseanlæg, der renser spildevandet fuldstændigt op, således at det kan udledes til recipienten uden om det centrale spildevandsselskabs anlæg.

Dette punkt giver ikke vandselskaberne mulighed for at eje, etablere eller finansiere forrensningsanlæg. Ansvar for et forrensningsanlæg, herunder overholdelse af udlederkrav, ligger hos anlæggets ejer.

Ejerens motiv til at etablere et forrensningsanlæg kan f.eks. være at sikre overholdelse af udlederkrav ved at reducere indholdet af regulerede forureningsstoffer, at reducere omkostningerne i forbindelse med betaling af særbidrag eller nyttiggørelse af ressourcer i spildevandet, før det eventuelt sammenblandes med andre spildevandsstrømme.

1.1.7. Teknisk bistand til kommunens udarbejdelse af kommunale vandforsyningsplaner og spildevandsplaner

Dette punkt giver vandselskaber mulighed for at yde teknisk bistand til kommunens udarbejdelse af de kommunale vandforsyningsplaner og spildevandsplaner.

Vandselskaberne må ikke udøve myndighedsopgaver, men må bistå kommunerne mod betaling. Vandselskabets tekniske bistand som tilknyttet virksomhed kan ydes til den eller de kommuner, hvori vandselskabets forsyningsområde er beliggende. Vandselskabet kan kun yde rådgivning på områder, hvor vandselskabet besidder en unik viden, f.eks. om den eksisterende infrastruktur og anlægsspecifikke oplysninger, der rækker ud over, hvad vandselskabet normalt skal oplyse

kommunen om uden vederlag, jf. vandforsyningslovens § 67 eller miljøbeskyttelseslovens § 32 a, stk. 1 (se nedenfor).

Kommunalbestyrelsens udarbejdelse af vandforsyningsplaner efter vandforsyningslovens § 14 og spildevandsplaner efter miljøbeskyttelseslovens § 32 er skattefinansierede myndighedsopgaver. Efter almindelige forvaltningsretlige betragtninger er der endvidere tale om myndighedsudøvelse, som vandselskabet ikke må deltage i. Vandselskabet må heller ikke udøve andre planlægnings- og projekteringsopgaver for kommunen eller for andre end vandselskabet.

Den tidligere § 13 a i vandforsyningsloven, der gav vandselskaber mulighed for selv at udarbejde indsatsplaner, er ophævet.

Kommunalbestyrelsen kan efter vandforsyningslovens § 67 påbyde vandselskabet (vand) at give alle oplysninger, som har betydning for kommunalbestyrelsens udarbejdelse af en vandforsyningsplan. Kommunalbestyrelsen kan endvidere efter miljøbeskyttelseslovens § 32 a, stk. 1, anmode et vandselskab (spildevand) om at give alle oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som har betydning for kommunalbestyrelsens planlægning efter § 32, stk. 1. Der er i så fald ikke tale om tilknyttede aktiviteter.

Et vandselskabs planlægning og projektering af egne anlæg betragtes som en del af vandselskabets hovedvirksomhed.

Udgifter til udarbejdelse af kommunale vandforsyningsplaner eller spildevandsplaner må kun dækkes af vandpriserne, i det omfang udgifterne kan henføres til etablering, drift og vedligeholdelse af vandselskabets egne vandforsyningsanlæg eller spildevandsanlæg samt anlæg, der er etableret efter § 7 a i lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v.

Omsætning fra vandselskabets tekniske bistand til kommunen skal ikke medregnes i omsætningsloftet, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 2.

Der henvises til Miljø- og Fødevareministeriet for yderligere oplysninger om vandforsyningsplaner og spildevandsplaner.

1.1.8. Vandforsyningers afregning og indberetning for spildevandsforsyninger, når dette foretages i forbindelse med vandforsyningers måler aflæsning i vandforsyningens eget forsyningsområde.

Dette punkt giver vandselskaber (almene vandforsyninger) mulighed for at foretage afregning og indberetning for spildevandsforsyningsselskaber, når det sker i forbindelse med den almene vandforsynings levering af målerdata.

Det er en hovedaktivitet for en almen vandforsyning at levere målerdata til spildevandsforsyningen mod betaling. Det er derfor ikke tilknyttet virksomhed, hvis vandforsyningen kun leverer målerdata.

Vandselskabers afregning og indberetning for selskaber uden for vandforsyningens eget forsyningsområde er ikke en tilladt tilknyttet virksomhed, da der ikke er nær tilknytning til vandforsyningens måleraflæsning i eget forsyningsområde. Måleraflæsning, afregning og indberetning varetages i praksis ofte i et fælles serviceselskab, der både betjener vandforsyningsselskabet og spildevandsselskabet. Disse aktiviteter i det fælles serviceselskab betragtes ikke som tilknyttet aktivitet, men der skal ske en fordeling af omkostningerne, der svarer til vandselskabernes træk på serviceydelserne.

Omsætning fra vandforsyningers afregning og indberetning for spildevandsforsyninger, når dette foretages i forbindelse med vandforsyningers levering af målerdata i vandforsyningens eget forsyningsområde, skal ikke medregnes i omsætningsloftet, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 2.

1.1.9. Hidtil lovlig tilknyttet virksomhed

Vandselskaber må fortsætte igangværende og hidtil lovlig tilknyttet virksomhed. Se afsnit 9 om overgangsregler.

2. Betingelser for deltagelse i tilknyttet virksomhed

De grundlæggende betingelser for, at et vandselskab må deltage i tilknyttet virksomhed, jf. § 2, stk. 1, skal begge være opfyldt.

- 1) Der skal bestå en naturlig og snæver sammenhæng mellem vandselskabets hovedvirksomhed og den tilknyttede virksomhed, og
- 2) vandselskabets samlede tilknyttede virksomhed skal arbejdsmæssigt og økonomisk have et væsentligt mindre omfang end hovedvirksomheden.

For det første er vandselskabets hovedvirksomhed afgørende for, om det må deltage i en konkret tilknyttet virksomhed. F.eks. har rottebekæmpelse eller drift af forrensningsanlæg sammenhæng med spildevandsselskabers hovedvirksomhed, men ikke med almene vandforsyningers hovedvirksomhed.

Den anden betingelse, der skal opfyldes, er, at vandselskabets samlede tilknyttede virksomhed både arbejdsmæssigt og økonomisk skal have et væsentligt mindre omfang end hovedvirksomheden. Denne betingelse vil normalt være opfyldt, hvis vandselskabet holder sig under omsætningsbegrænsningen på 3 procent.

Omsætningsbegrænsningen på 3 procent gælder ikke for tilknyttet virksomhed i et selvstændigt selskab, hvor en privat investor ejer mere end 60 procent. Men for vandselskabets deltagelse i denne virksomhed er det fortsat en betingelse, at vandselskabets samlede tilknyttede virksomhed skal have et væsentligt mindre omfang end hovedvirksomheden.

3. Vilkår for deltagelse i tilknyttet virksomhed

Vandselskaber, der ønsker at udøve tilknyttet virksomhed, skal overholde en række vilkår, der er fastsat i bekendtgørelsens § 4. Vilkårene skal sikre, at vandselskabers udøvelse af tilknyttet virksomhed ikke må medføre højere vandpriser eller unødigt risiko for forbrugerne, og at vandselskaber ikke må konkurrere med private aktører på urimelige vilkår.

3.1. Vilkårene

- 1) Virksomheden (den tilknyttede virksomhed) skal udøves på kommercielle vilkår.
- 2) Ved deltagelse i tilknyttet virksomhed skal vandselskabet have en begrundet forventning om at opnå et afkast, der er normalt for den pågældende type virksomhed.
- 3) Vandselskaber må ikke ved fakturering af ydelser mellem hovedvirksomheden og den tilknyttede virksomhed eller ved fakturering til tredjemand påføre andre virksomheder urimelig konkurrence eller påføre vandselskabets hovedvirksomhed en urimelig risiko.
- 4) Fordelingen af fællesomkostninger mellem hovedvirksomhed og den tilknyttede virksomhed skal ske efter rimelige, driftsøkonomiske principper og relevante fordelingsnøgler.
- 5) Et vandselskab må ikke påtage sig at hæfte for forpligtelser for selvstændige selskaber, som udøver tilknyttet virksomhed.

Vilkåret om, at tilknyttet virksomhed skal udøves på kommercielle vilkår, gælder, uanset om virksomheden udøves inden for vandselskabet eller i et selvstændigt selskab. Det normale udgangspunkt, jf. kommunalfuldmagten, som er, at kommunalt ejede selskaber alene må udføre aktiviteter til kostpris, gælder ikke for vandselskabers tilknyttede virksomhed.

Vandselskaber, der ønsker at deltage i tilknyttet virksomhed, skal have en begrundet forventning om at kunne opnå et afkast, der er normalt for den pågældende type virksomhed. Dette vilkår skal også sikre, at den tilknyttede virksomhed udøves på kommercielle vilkår, og at vandselskabet ikke yder tilskud

med takstmidlerne i en virksomhed, som ikke giver et normalt afkast. Tilskud vil være i strid med det første vilkår og med sektorlovgivningen, der ikke giver hjemmel til, at vandselskaber kan yde tilskud til tilknyttet virksomhed.

Vandselskaber må ikke påføre andre virksomheder urimelig konkurrence ved fakturering mellem hovedvirksomhed og tilknyttet virksomhed eller tredjemand, men skal overholde vilkåret om kommercielle vilkår. Vandselskabet må heller ikke påføre hovedvirksomheden en urimelig risiko i forbindelse med faktureringen.

Vandselskaber, der udøver tilknyttet virksomhed, skal fordele eventuelle fællesomkostninger efter rimelige driftsøkonomiske principper og relevante fordelingsnøgler. Med rimelige menes, at fællesomkostningerne fordeles efter anerkendte og gerne ensartede teoretiske principper og metoder for omkostningsfordeling. Det er med til at sikre, at den tilknyttede virksomhed drives på kommercielle vilkår.

Der er endvidere krav om separate regnskaber og forholdsmæssig fordeling af anlægsaktiverne mellem hovedvirksomheden og de tilknyttede aktiviteter, så tilknyttet virksomhed ikke kan udnytte vandselskabets kapacitet gratis eller for billigt.

Vandselskaber må ikke hæfte for forpligtelser for selvstændige selskaber, som udøver tilknyttet virksomhed. Eksempelvis må et vandselskab ikke stille underskudsgaranti eller påtage sig forpligtelser, som vedrører det selvstændige selskab, der udøver tilknyttet virksomhed.

4. Overskud fra tilknyttet virksomhed

Det er som nævnt i afsnit 2 et vilkår for vandselskabers investeringer i tilknyttet virksomhed, at der skal være en begrundet forventning om at opnå et normalt afkast. Det gælder uanset om den tilknyttede virksomhed udøves inden for vandselskabet eller i et selvstændigt selskab med begrænset ansvar. Det er vandselskabets ansvar at foretage tilstrækkelige undersøgelser af grundlaget for deltagelse i tilknyttet virksomhed, herunder muligheden for at opnå et normalt afkast og risikoen forbundet med deltagelsen. Vandselskabet kan i den forbindelse inddrage professionel rådgivning.

Ud over vandsektorloven gælder selskabsloven for vandselskabers deltagelse i tilknyttet virksomhed. Selskabsloven regulerer bl.a. uddeling af midler fra et selskab til kapitalejerne, hvilket i denne sammenhæng er det vandselskab, der har ejerandele i den tilknyttede virksomhed. Det forudsættes, at det selvstændige selskab, der udøver tilknyttet virksomhed, kan oparbejde et passende kapitalberedskab før der kan uddeles midler til vandselskabet. Kapitalberedskabet placeres i den tilknyttede virksomhed.

For vandselskaber, som udøver tilknyttet aktivitet uden selskabsmæssig adskillelse af aktiviteterne, gælder efter vandsektorloven, at der skal være regnskabsmæssig adskillelse. I den forbindelse kan ligeledes opbygges et passende kapitalberedskab inden for det selvstændige regnskab. Da der både er krav om regnskabsmæssig adskillelse, og om at vandselskabet ikke må subsidiere tilknyttede aktiviteter, skal regnskabet for tilknyttede aktiviteter tilrettelægges sådan, at disse det fremgår tydeligt.

Når der kan udloddes overskud fra den tilknyttede virksomhed, indregnes dette som indtægt i vandselskabets hovedvirksomhed, jf. § 23, stk. 1, nr. 4, i bekendtgørelsen om økonomiske rammer for vandselskaber.

For selskaber, som udøver tilknyttede aktiviteter i et selvstændigt selskab (datterselskab), træffes beslutning om udlodning til vandselskabet (modervirksomheden) efter selskabslovens udbytteregler. Dvs. at generalforsamlingen beslutter at udbetale et udbytte til en modervirksomhed, hvorefter bestyrelsen for dattervirksomheden vurderer, hvorvidt det er økonomisk forsvarligt.

Selskabslovens § 179, som er citeret herunder, fastsætter nærmere regler om, hvilke betingelser der skal være opfyldt for uddeling af midler fra selskabet.

§ 179. Uddeling af selskabets midler til kapitalejerne kan kun finde sted

- 1) som udbytte på grundlag af det senest godkendte årsregnskab, jf. § 180,
- 2) som ekstraordinært udbytte, jf. §§ 182 og 183,
- 3) som udlodning i forbindelse med nedsættelse af selskabskapitalen, jf. §§ 185-193, eller
- 4) som udlodning i forbindelse med selskabets opløsning, jf. kapitel 14.

Stk. 2. Selskabets centrale ledelsesorgan er ansvarligt for, at uddeling ikke overstiger, hvad der er forsvarligt under hensyntagen til selskabets, og i moderselskaber koncernens, økonomiske stilling, og ikke sker til skade for selskabet eller dets kreditorer, jf. § 115, nr. 5, og § 116, nr. 5. Det centrale ledelsesorgan er desuden ansvarligt for, at der efter uddelingen er dækning for de reserver, der er bundne i henhold til lov eller vedtægt.

5. Omsætningsloftet inden for vandselskabet

Vandselskabets tilknyttede virksomhed skal som hovedregel foregå i et selvstændigt selskab med begrænset ansvar.

Et vandselskab må dog uanset dette udøve tilknyttet virksomhed med en årlig omsætning på op til 2 mio. kr. uden at udskille aktiviteterne til et selvstændigt selskab. Enkelte typer tilknyttet virksomhed skal ikke regnes med ved beregningen af omsætningen med de tilknyttede aktiviteter inden for vandselskabet, jf. § 3, stk. 2. Disse nærmere bestemte aktiviteter fremgår af listen i § 2, stk. 2, nr. 7 og 8. Omsætningsgrænsen beregnes som et rullende gennemsnit over 3 år, jf. § 5, stk. 1.

Hvis vandselskabets omsætning med tilknyttet virksomhed overskrider omsætningsloftet på 2 mio. kr., skal vandselskabet udskille den tilknyttede virksomhed til et selvstændigt selskab, så omsætningen med tilknyttet virksomhed til stadighed holder sig under 2 mio. kr. inden for vandselskabet.

Der skal altid føres særskilt regnskab med den tilknyttede virksomhed, jf. bekendtgørelsens § 6.

Beregningen af omsætningen skal ske i overensstemmelse med bekendtgørelsens § 3, stk. 1. Efter denne bestemmelse medregnes salgsværdien af produkter, tjenesteydelser m.v. med fradrag af prisnedslag, merværdiafgift og anden skat, der direkte er forbundet med salget, jf. bilag 1 til årsregnskabsloven. Den maksimale samlede omsætning på 2 mio. kr. pristalsreguleres, jf. lovens § 18, stk. 2.

6. Omsætningsgrænser i et selvstændigt selskab

Omsætningsgrænsen for tilknyttet virksomhed afhænger af, hvor stor en omsætning vandselskabet har med hovedvirksomheden.

Omsætningen i et vandselskabs selskabsudskilte tilknyttede virksomhed må årligt højst udgøre 3 procent af den årlige omsætning i vandselskabet. Vandselskabets selskabsudskilte tilknyttede virksomhed må dog altid udgøre op til 2,5 mio. kr. årligt uanset omsætningen i vandselskabet.

6.1. Omsætning i "40/60" selskaber

Omsætningsgrænsen på 3 procent gælder ikke for et selskab, hvor mere end 60 procent af ejerandelene er ejet af ejere, der

- ikke direkte eller indirekte besidder ejerandele i et vandselskab, og
- ikke helt eller delvist er ejet af en ejer, som direkte eller indirekte besidder ejerandele i et vandselskab.

Vandselskabets deltagelse i et selskab med over 60 procent andre ejere er dog stadig omfattet af betingelsen om, at deltagelse i tilknyttet virksomhed skal have et væsentligt mindre omfang end hovedvirksomheden, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 1.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at bekendtgørelsen naturligvis ikke finder anvendelse for aktiviteter, der udøves i et selskab, som er 100 procent ejet af andre end vandselskabet. Endvidere kan et vandselskab sælge sin særlige viden som tilknyttet virksomhed til en virksomhed, der er 100 procent ejet af andre end vandselskabet, uden at dette har betydning for, hvilke aktiviteter dette selskab må udøve.

7. Revision

Vandselskabets tilknyttede virksomhed skal revideres, jf. bekendtgørelsens § 7. Vandselskabet skal kun indsende revisorerklæring, hvis det har udøvet tilknyttet virksomhed. Revisionsinstruksen og paradigmet til revisorerklæring findes på Forbruger- og Konkurrencestyrelsens hjemmeside.

Link <http://www.kfst.dk/Vandtilsyn/Vejledninger>

Revisorerklæringerne indsendes til Forsyningssekretariatet, som videresender revisorerklæringer, hvor revisoren har påført en anmærkning, til Energistyrelsen.

For de kommunalt ejede vandselskaber gælder § 7 i lov om kommuners afståelse af vandforsyninger og spildevandsforsyninger (stoploven). Forsyningsvirksomheder må efter denne lov kun deltage i anden virksomhed, når denne har nær tilknytning til forsyningsvirksomheden, og når den udøves på kommercielle vilkår i et selvstændigt selskab med begrænset ansvar, jf. § 18 i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold. Midler anvendt i strid hermed betragtes som uddelinger efter stoplovens § 2, stk. 3. Energi-, forsynings- og klimaministeren træffer afgørelse om, at forsyningsvirksomheden skal afstå eller afvikle deltagelsen i anden virksomhed, der ikke har nær tilknytning til forsyningsvirksomheden.

8. Afgrænsning til vandselskabets hovedvirksomhed

Afgrænsningen mellem vandselskabers tilknyttede virksomhed og hovedvirksomheden er ændret med vandsektorloven af 2016 med hensyn til konkrete typer af aktiviteter. En række af de konkrete aktiviteter, der efter den hidtil gældende regulering kun måtte udøves som tilknyttet virksomhed, skal fremover udøves som vandselskabets hovedvirksomhed. Generelt kan vandselskaber ikke sælge deres hovedvirksomhed som tilknyttet virksomhed, jf. dog overgangsreglerne i afsnit 9.

Hovedvirksomheden er levering af drikkevand eller rensning af spildevand, jf. vandsektorlovens § 2, stk. 1, nr. 1 og 2, på grundlag af gældende ret og de særlige sektorlove for vand og spildevand.

Vandforsyningsloven regulerer bl.a. almene vandforsyninger. Et vandselskab, der er en almen vandforsyning, kan ifølge vandforsyningsloven indregne udgifter til indvinding og distribution af vand, herunder lønninger og andre driftsomkostninger, rådgivning af kunder om vandbesparelser samt deltagelse i vandværkssamarbejder i vandprisen. Vandselskabets aflæsning af målere til brug for afregning og videregivelse af disse oplysninger til et spildevandsselskab betragtes som led i udøvelsen af hovedvirksomheden og ikke som tilknyttet virksomhed. Vandforsyninger kan endvidere som en del af hovedvirksomheden etablere samarbejder mellem almene vandforsyningsanlæg. Salg af vand mellem almene vandforsyningsanlæg anses også som hovedvirksomhed.

Ifølge vandforsyningsloven fastlægges forsyningsområdet for en almen vandforsyning i den kommunale vandforsyningsplan. En almen vandforsyning kan desuden få påbud om midlertidigt at overtage driften af en anden vandforsyning. Kommunalbestyrelsen kan endvidere give påbud om, at en almen vandforsyning skal levere vand til område, der ligger uden for vandforsyningsplanen. Forsyning inden for vandforsyningsplanen og drift eller levering efter kommunalbestyrelsens påbud efter vandforsyningsloven er en del af vandselskabets hovedvirksomhed.

Herudover er drift af vandselskaber uden for vandselskabets vandforsyningsområde ikke en del af vandselskabets hovedvirksomhed. Miljøbeskyttelsesloven og betalingsloven regulerer spildevandsselskaber. Et vandselskab, som er et spildevandsselskab, kan ifølge betalingsloven indregne de nødvendige omkostninger til at transportere, behandle eller aflede spildevand. Hovedvirksomheden omfatter al behandling af spildevand, der modtages på spildevandsanlægget, herunder også forbrænding af spildevandsslam. Spildevandsselskabets behandling af spildevand samt forbrænding af slam for andre spildevandsselskaber anses dermed også som en del af spildevandsselskabets hovedvirksomhed.

Hovedvirksomheden omfatter ifølge spildevandsbekendtgørelsen endvidere transport af spildevand mod betaling i spildevandsanlæggets ledningsnet, dvs. i spildevandsselskabets forsyningsområde. Ved et spildevandsanlæg forstås både åbne og lukkede ledninger og andre anlæg, der tjener til afledning eller behandling af spildevand m.v. i forbindelse med udledning til vandløb, søer eller havet, afledning til jorden eller anden form for bortskaffelse.

Spildevandsselskabets forsyningsområde er udpeget i den kommunale spildevandsplan. Drift af spildevandsanlæg eller spildevandsledninger uden for spildevandsselskabets forsyningsområde er ikke en del af vandselskabets

hovedvirksomhed. Hvis et vandselskab får myndighedspålæg om at varetage driften er det dog en del af hovedvirksomheden.

8. 1. Aktiviteter inden for hovedvirksomheden

Det er fastsat i bekendtgørelsens § 1, stk.2, at aktiviteter, som et vandselskab skal eller kan udøve som et led i vandselskabets hovedvirksomhed, ikke er tilknyttet virksomhed.

Konkret nævnes følgende aktiviteter, som ifølge bekendtgørelsen kan være en del af hovedvirksomheden:

8.1.1. Salg af vandselskabets rest-, overskuds- eller biprodukter

Vandselskabets bortskaffelse af affald samt produktion og salg af de rest-, overskuds- eller biprodukter er en del af hovedvirksomheden, f.eks. biogas, brugt filtersand, gødningsstoffer fra slam og lignende.

Det er en forudsætning, at overskuds- eller biproduktet opstår som led i udøvelse af hovedaktiviteten. Vandselskabet må foretage en vis bearbejdning af rest-, overskuds- eller biproduktet, hvis det er hensigtsmæssigt for vandselskabet for bedre at kunne komme af med produkterne. Det er på den anden side begrænset, hvor stor en bearbejdning der må ske af restprodukterne, uden at det mister sin karakter af hovedvirksomhed. Eksempelvis anses produktion af flaskevand og sodavand ikke som et nødvendigt led i hovedvirksomheden, og det har endvidere karakter af fødevareproduktion.

8.1.2. Udnyttelse af vandselskabets nødvendige anlægsmæssige kapacitet (bygninger, lokaler, ledninger eller fast ejendom i øvrigt) ved udleje eller bortforpagtning, eksempelvis til antennemaster, elektronisk infrastruktur, parkering eller lager.

De bygninger, lokaler, faste ejendomme, behandlingsanlæg og ledningsnet, der er nødvendige for vandselskabet, inklusive de dertil hørende nødvendige arealer, hører til hovedvirksomheden. Indtægter fra udlejning eller forpagtning el. lign. af overkapaciteten på eller i de nødvendige anlæg indgår i hovedvirksomheden. Vandselskabet må ikke opbygge ekstra kapacitet med henblik på udleje m.v., men må gerne indrette den nødvendige anlægsmæssige kapacitet hensigtsmæssigt ud fra de hensyn, som vandselskabet særligt skal varetage.

Indtægter fra udleje af plads til elektronisk infrastruktur, f.eks. antennemaster eller kapacitet i kloakrør, indgår i hovedvirksomheden. Efter lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål m.v. kan ejere af bygninger m.v. på mere end 2 etager, herunder vandselskaber, blive påbudt at placere antennesystemer på f.eks. vandtårne eller andre høje bygninger. Efter graveloven

kan vandselskaber endvidere forpligtes til at give bredbåndsudbydere adgang til spildevandsselskabets forsyningsnet, herunder kloaker, spildevandsledninger og eventuelle trækrør, som vandselskabet har etableret i nettet. Vederlag eller lejeindtægter fra disse aktiviteter indregnes som indtægt i hovedvirksomheden.

Vandselskabet kan som led i hovedvirksomheden sælge, udleje eller bortforpagte eventuel overkapacitet af bygninger, lokaler eller fast ejendom. Vandsektorloven forpligter ikke vandselskaber til at afskaffe en eksisterende overkapacitet. Vandselskabet må foretage nødvendig udbygning eller ombygning af hensyn til vandselskabets mulighed for at udøve hovedvirksomheden. Selv om indtægter fra udlejning af m.v. skal indgå i hovedvirksomheden, kan udlejningsvirksomhed i større omfang af f.eks. lejligheder og kontorfaciliteter ikke anses som vandselskabets hovedvirksomhed. Eksempelvis falder det ikke ind under et vandselskabs virksomhed at anskaffe eller ombygge tidligere driftsbygninger med henblik på udlejning eller salg. Det ville gå ud over rammerne for, hvad der må betegnes som en naturlig og snæver sammenhæng med vandforsynings- eller spildevandsforsyningsaktiviteten, og der er dermed ikke hjemmel i sektorlovene til at opkræve midler til at anskaffe unødvendig kapacitet.

8.1.3. Udnyttelse eller salg af energi der hidrører fra vandselskabets hovedvirksomhed.

Vandselskabers udnyttelse eller salg af energi fra f.eks. spildevandsslam eller restvarme indgår som en del af hovedvirksomheden.

Da energiproduktion er omfattet af enten elforsynings-, varmforsynings- eller naturgasforsyningslovene, er der efter vandsektorlovens § 19, stk. 1, krav om, at vandselskaberne skal holde aktiviteter forbundet med vandforsyning og spildevandsforsyning regnskabsmæssigt adskilt fra aktiviteter omfattet af lov om elforsyning, lov om varmforsyning og lov om naturgasforsyning.

Vandsektorloven ikke stiller krav om, at der skal være selskabsmæssig adskillelse mellem på den ene side de aktiviteter, der er forbundet med vandforsyning eller spildevandshåndtering, og på den anden side de aktiviteter, der er forbundet med elforsyning, varmforsyning eller naturgasforsyning. Men det gør elforsyningsloven, varmforsyningsloven og naturgasforsyningsloven.

Reglerne gennemgås oversigtligt herunder. For nærmere oplysninger henvises til de enkelte energilove, bekendtgørelser og vejledninger, herunder til Energistyrelsens hjemmeside www.ens.dk.

Elforsyningsloven

Når et vandselskab producerer elektricitet, bliver det omfattet af elforsyningsloven. Det gælder enhver form for elproduktion, som et vandselskab foretager.

Da der efter elforsyningsloven er krav om, at elforsyningsaktiviteter skal være selskabsmæssigt adskilt fra vand- eller spildevandsforsyningsaktiviteter, er det nødvendigt at få dispensation efter elforsyningsloven. Der kan opnås dispensation fra kravet om selskabsmæssig adskillelse, men ikke fra elforsyningslovens øvrige bestemmelser.

Vandselskaber, som efter de hidtil gældende regler har kunnet producere elektricitet som tilknyttet virksomhed uden krav om selskabsmæssig adskillelse efter vandsektorloven, må forventes at have opnået en dispensation efter elforsyningsloven. Disse vandselskaber kan fortsætte elproduktionen som hovedvirksomhed, men med selvstændigt regnskab.

Vandselskaber, der har en igangværende elproduktion, der er selskabsudskilt som tilknyttet virksomhed, skal opnå dispensation fra elforsyningsloven for at kunne lægge elproduktionen ind under hovedvirksomheden. Også disse selskaber skal opretholde regnskabsmæssig adskillelse.

Vandselskaberne har også mulighed for at fortsætte igangværende elproduktion som tilknyttet virksomhed. Det gælder både i tilfælde, hvor elproduktionen er udskilt til et selvstændigt selskab, og i tilfælde hvor elproduktionen foregår inden for vandselskabet som tilknyttet virksomhed.

Det er efter elforsyningslovens §§ 37 og 37 a ikke tilladt at anvende midler, der hidrører fra elforsyning, til vand- eller spildevandsforsyningsaktiviteter. Hvis vandselskabet gør det alligevel, bliver ejerkommunen registreringspligtig efter modregningsreglerne i elforsyningsloven.

Vandselskaber, der samtidig er elproducenter, skal derfor holde elproduktionen regnskabsmæssigt adskilt fra vandselskabets aktiviteter. Et eventuelt overskud fra salg af elektricitet skal forblive i det selvstændige regnskab. Omkostningerne til elproduktionsanlægget og andre omkostninger forbundet med elproduktionen skal afholdes inden for det selvstændige regnskab. Der skal ske en forholdsmæssig fordeling af fællesomkostningerne mellem vandselskabet og elproduktionen.

Der er efter elforsyningslovens § 11 krav om tilladelse fra Energistyrelsen før nye elproduktionsanlæg kan etableres. En tilladelse er også nødvendig ved væsentlige ændringer i bestående anlæg. Ansøgning om tilladelse sendes til Energistyrelsen.

Hvis vandselskabets anlæg til elproduktion har en kapacitet på over 25 MW kræves en bevilling efter elforsyningslovens § 10. Ansøgning om bevilling sendes til Energistyrelsen.

Varmeforsyningsloven

Når et vandselskab producerer varme, kan det blive omfattet af varmemforsyningsloven. Det er tilfældet, hvis vandselskabet kan karakteriseres som et kollektivt varmemforsyningsanlæg, jf. varmemforsyningslovens § 2. Det er en virksomhed, der driver et anlæg med det formål at levere energi til bygningers opvarmning og forsyning med varmt vand. Det kan bl.a. være et anlæg til produktion og fremføring af andre brændbare gasarter end naturgas, f.eks. biogas, eller et anlæg til fremføring af opvarmet vand eller damp fra f.eks. en industrivirksomhed. Det kollektive varmemforsyningsanlæg skal have en varmekapacitet på over 0,25 MW.

Hvis vandselskabet er omfattet af varmemforsyningsloven, skal der være selskabsmæssig adskillelse mellem vandselskabet og varmemforsyningsanlægget. Varmeforsyningsloven giver ikke muligheder for at opnå dispensation fra kravet om selskabsmæssig adskillelse.

Det er efter varmemforsyningslovens §§ 23 l og 23 m ikke tilladt at anvende midler, der hidrører fra varmemforsyning, til vand- eller spildevandsforsyningsaktiviteter. Det er dog kun aktuelt, hvis varmemproduktionen er omfattet af varmemforsyningsloven. Hvis vandselskabet anvender midler i strid med §§ 23 l og 23 m, bliver kommunen registreringspligtig efter modregningsreglerne.

Prisbestemmelserne i varmemforsyningsloven medfører ikke i sig selv, at et vandselskab bliver omfattet af varmemforsyningsloven.

Vandselskaber kan derfor anvende varme fra f.eks. spildevand til procesformål eller sælge varmen. Vandselskaber kan endvidere i mange tilfælde anvende midler fra salg af varmen, uden at kommunen bliver registreringspligtig efter modregningsreglerne i varmemforsyningsloven.

Vandselskaber, der samtidig er varmemproducenter, skal holde aktiviteter forbundet med varmemproduktion regnskabsmæssigt adskilt fra vandselskabets aktiviteter. Der skal ske en forholdsmæssig fordeling af fællesomkostningerne mellem vandselskabet og varmemproduktionen. Vandselskabet kan, hvis varmemproduktionen ikke er omfattet af varmemforsyningsloven, anvende et eventuelt overskud til vandselskabets aktiviteter.

Hvis varmemproduktionen er omfattet af varmemforsyningsloven (ud over prisbestemmelserne) skal et eventuelt overskud fra salg af varme forblive i det selvstændige regnskab. Omkostningerne til varmemproduktionsanlægget skal i sådanne tilfælde afholdes inden for det selvstændige regnskab, og der skal ske en forholdsmæssig fordeling af fællesomkostningerne mellem vandselskabet og varmemproduktionen.

Gas

Vandselskaber kan anvende biogas fra f.eks. spildevandsslam i hovedvirksomheden uden at blive omfattet af naturgasforsyningsloven.

Naturgasforsyningsloven gælder for vandselskaber, der producerer biogas, gas fra biomasse og andre typer gas, hvis gassen teknisk og sikkert kan (og bliver) injiceret og transporteres gennem naturgassystemet.

Energi-, forsynings- og klimaministeren kan bestemme, at mindre anlæg og mindre omfattende aktiviteter, som er omfattet af loven, helt eller delvis skal undtages fra lovens bestemmelser.

Vandselskaber, der samtidig er biogasproducenter, skal holde aktiviteter forbundet med biogasproduktionen regnskabsmæssigt adskilt fra vandselskabets aktiviteter. Der skal ske en forholdsmæssig fordeling af fællesomkostningerne mellem vandselskabet og biogasproduktionen. Et eventuelt overskud fra salg af biogas kan anvendes til vandselskabets aktiviteter.

8.1.4. Vandselskabets driftsopgaver, der vedrører håndtering af tag- og overfladevand i forbindelse med medfinansieringsprojekter, jf. § 1, stk. 5, i lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber mv.

Et vandselskab, der har indgået aftale om et medfinansieringsprojekt, kan på vegne af den kommunale eller private projektejer varetage driftsopgaver i projektet som en del af hovedvirksomheden. Det er dog ikke et krav efter vandsektorloven, at vandselskabet skal varetage driftsopgaver for projektejeren. Det er fortsat muligt, at projektejeren står for driftsopgaverne eller køber eventuel overskydende kapacitet som tilknyttet virksomhed fra vandselskabet, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 2, nr. 1.

Hvis der ikke ændres på den indgåede medfinansieringsaftale, fortsætter den aftalte opgavefordeling og betaling.

Vandselskabet og projektejeren kan ændre en indgået medfinansieringsaftale, hvis parterne finder det hensigtsmæssigt, at vandselskabet overtager dele af driften under hovedvirksomheden. Hvis vandselskabet skal varetage driftsopgaver, som ikke indgik i den oprindelige aftale, skal vandselskabets betaling til projektejeren justeres, så vandselskabets del af projektet ikke reelt bliver dyrere end tidligere. Vandselskabet bør ikke varetage typer af driftsopgaver, der ligger ud over de opgaver, vandselskabet normalt varetager som en del af hovedvirksomheden.

8.1.5. Vandselskabets varetagelse af fælles obligatoriske tømningsordninger for humane affaldsprodukter, slam og spildevand fra samletanke og bundfældningstanke, jf. § 1, stk. 7, i lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber mv.

Et spildevandsselskab skal varetage fælles obligatoriske tømningsordninger (tømning af septiktanke m.v.), hvis kommunalbestyrelsen har udpeget det til det. De indsamlede produkter fra tømningsordningen afleveres på spildevandsanlægget, hvor det behandles mod betaling. Et spildevandsselskab må endvidere varetage indsamling og kørsel forbundet med tømningsordningen, hvis kommunalbestyrelsen har besluttet det.

Selv om vandselskabets varetagelse af fælles obligatoriske tømningsordninger er en del af vandselskabets hovedvirksomhed, skal omsætningen holdes regnskabsmæssigt adskilt fra vandselskabets øvrige hovedvirksomhed, da ordningen skal dækkes af bidrag fra de berørte ejere. Det fremgår af § 1, stk. 5, i lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v.

8.1.6. Vandselskabets varetagelse af opgaver omfattet af §§ 4 og 4 c i lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber mv. vedrørende påbud om kloakering m.v. af ejendomme i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 4, og § 30, stk. 1, og afdragsordninger i den forbindelse.

Afdragsordninger efter betalingslovens § 4 er en del af vandselskabets hovedvirksomhed. Da afdragsordningen økonomisk skal hvile i sig, skal der føres separat regnskab med ordningen. Et eventuelt samlet tab på ordningen finansieres over de almindelige spildevandstakster.

Spildevandsselskaber kan efter betalingslovens § 4 a endvidere tilbyde ejere af ejendomme, som er tilsluttet spildevandsforsyningsselskabets anlæg, at administrere driften og vedligeholdelsen af ejendoms ejerens spildevandsanlæg (ledninger) mod betaling. Ejendomsretten overgår dog ikke til spildevandsselskabet.

De nærmere regler om ordningerne er fastsat i bekendtgørelse nr. 108 af 29. januar 2015 om afdragsordninger, fristfastsættelse for spildevandshåndtering og tilslutningsbidragets forfaldstidspunkt.

8.2. Indtægter fra aktiviteter i hovedvirksomheden

Vandselskaber skal økonomisk hvile i sig selv. Det indebærer, at vandselskabets indtægter og udgifter skal balancere. Der er fastsat nærmere regler i bekendtgørelsen om økonomiske rammer for vandselskaber om reguleringsperiodernes længde.

Vandselskabernes salg af overskuds-, rest- og biprodukter samt udnyttelse af overkapacitet skal ske på kommercielle vilkår, dvs. til markedspris, med mindre der ved lov eller i medfør af lov er fastsat særlige regler om betaling, der fraviger dette. Derfor må der forventes indtægter fra de aktiviteter, der skal foregå på markedsvilkår.

Indtægterne fra salg af overskuds-, rest- og biprodukter samt udnyttelse af overkapacitet indgår i vandselskabets økonomi. For at vandselskabets økonomi kan balancere inden for reguleringsperioden kan vandselskabets regulere taksterne og derved tage højde for indtægter fra disse aktiviteter.

9. Serviceselskaber

Vandselskaber kan lade deres servicefunktioner varetage i et serviceselskab med hjemmel i vandsektorlovens § 19, stk. 2. Et serviceselskab betragtes ikke som et vandselskab eller en del af et vandselskab, og vandsektorlovens § 18 samt bekendtgørelsen om vandselskabers deltagelse i tilknyttet virksomhed giver derfor ikke hjemmel til, at serviceselskaber kan varetage tilknyttet virksomhed.

Serviceselskabet vil kunne betjene andre forsyningsvirksomheder i koncernen, herunder inden for el-, gas- og varmeforsyning samt fjernkøling, uden at det betragtes som tilknyttet virksomhed. Servicefunktionerne for de enkelte vand- og spildevandsforsyninger skal holdes regnskabsmæssigt adskilt, således at de enkelte forsyninger betaler for deres ressourcetræk i serviceselskabet.

Ved servicefunktioner i et serviceselskab, jf. lovens § 19, stk. 2, forstås alene de opgaver og støttefunktioner, der er nødvendige for, at vandselskabet kan levere de ydelser, som er vandselskabets hovedydelse. Det kan være anvendelse af fælles tegnestue, projekteringsafdeling, maskinpark, it-systemer, driftspersonale, biler, opkrævningsfunktioner og andre administrative funktioner og lignende, herunder de administrationsbygninger, som er nødvendige for at udøve servicefunktioner.

10. Overgangsbestemmelser

Efter den 1. marts 2016 må vandselskaber påbegynde de typer tilknyttet virksomhed, som er nævnt i bekendtgørelsens § 2, stk. 2.

Hvis et vandselskab op til den 1. marts 2016 har udøvet tilknyttet virksomhed, som fra 1. marts 2016 anses som en del af hovedvirksomheden, kan vandselskabet flytte denne virksomhed ind under hovedvirksomheden med virkning fra 1. januar 2017, jf. bekendtgørelsens § 9, stk. 3. For at det kan ske, skal vandselskabet senest den 15. maj 2016 give Forsyningssekretariatet meddelelse herom, så vandselskabets omkostninger og indtægter med den tilknyttede virksomhed kan indregnes i vandselskabets økonomiske ramme for hovedvirksomheden.

Vandselskabet skal give Forsyningssekretariatet de oplysninger, som er nødvendige for at indregne den tilknyttede virksomhed i hovedvirksomheden.

Hvis et vandselskab før den 1. marts 2016 har udøvet tilknyttet virksomhed, som var tilladt efter de hidtil gældende regler, er det tilladt for vandselskabet at fortsætte med denne tilknyttede virksomhed, jf. bekendtgørelsens § 9, stk. 4. Vandselskabet skal dog give meddelelse herom til Forsyningssekretariatet med henblik på en korrekt fastsættelse af den økonomiske ramme. Betingelser, vilkår og omsætningsgrænser for denne udøvelse følger af den til enhver tid gældende bekendtgørelse om tilknyttet virksomhed.

Vandselskabet kan ifølge bekendtgørelsens § 9, stk. 5, også på et senere tidspunkt beslutte at flytte tilknyttet virksomhed fra før 1. marts 2016 ind i hovedvirksomheden. Vandselskabet skal give Forsyningssekretariatet besked om det med henblik på indregning i hovedvirksomheden. Vandselskabet har ikke krav på, at indregningen sker straks, men Forsyningssekretariatet meddeler vandselskabet, fra hvilket år det vil blive indregnet i den økonomiske ramme.

10.1. Tidligere overgangsbestemmelser.

Fra den 1. januar 2010, hvor den første vandsektorlov trådte i kraft, måtte vandselskaber alene deltage i anden virksomhed, når denne havde nær tilknytning til forsyningsvirksomheden og blev udøvet på kommercielle vilkår i et selvstændigt selskab med begrænset ansvar. Den første bekendtgørelse om tilknyttede aktiviteter trådte i kraft 22. oktober 2010. Fra det tidspunkt måtte vandselskaber alene påbegynde nye tilknyttede aktiviteter, hvis disse er opført på positivlisten i § 2, stk. 1, eller § 3, stk. 2. Vandselskaberne måtte dog fortsætte med at udøve igangværende og hidtil lovlige aktiviteter, jf. bekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 9. Dermed menes, at aktiviteterne på det tidspunkt, hvor bekendtgørelsen trådte i kraft, skal have været udført på et lovligt grundlag.

Energistyrelsen, den xx 2016